

Chân trời

» Tác giả: **Đỗ Thị Hồng Vân**

Những kỷ niệm sâu sắc tuổi thơ - Đỗ Thị Hồng Vân

Năm 1968. Cả nhà tôi đi sơ tán, xa tít mù tắp mãi trên miền ngược.

Cuộc mưu sinh của một gia đình tiểu tư sản trí thức gồm sáu miệng ăn giữa cái chốn khỉ ho cò gáy này thật vất vả, cực nhọc. Ngoài giờ đi học, tôi phải lo trông nhà, tìm rau lợn và kiếm củi đun. Ngôi nhà tôi lợp lá cọ, cột gỗ xoan, nằm cheo leo trên sườn đồi quanh hiu, vắng ngắt, có gì mà phải trông. Khép cái cánh cổng đan bằng tre lại, tôi yên chí lang thang suốt cả ngày trong rừng, trong thung lũng. Kéo lê cái xảo mà con bé tám, chín tuổi như tôi nằm vào cũng vừa, cắt một lúc đầy một xảo rau tạp nham: Rau vẩy ốc, rau tróc, rau dừa, khoai môn..., lũ “Trư Bát Giới” tha hồ mà phễnh bụng. Thời gian còn lại là của buổi chiều là kiếm củi đun. Hồi đầu, tôi thường tha thân bên mấy bờ tre già, rút những tay tre khô đầy gai góc hoặc gốc mục cũng đủ đun một bữa. Chiều hè oi ả, tôi nằm kênh dưới bờ tre, gối đầu lên hai tay, xem bọn chim tha rác về làm tổ, cãi nhau ỏm tỏi trên ngọn. Sau cơn mưa rào, tôi đào măng tre về, thái mỏng tanh, ngâm với ớt, tỏi thật cay. Thầy tôi rất thích món này. Dần dần, bờ tre già hết củi, tôi vào rừng bứa, rừng trám nhặt cành rụng. Vào tháng bảy, tháng tám, bứa chín, tôi leo lên cây, ngồi vắt vẻo trên những cành bứa nằm ngang, đập quả vàng ửng vào thân cây, móc những múi bứa trắng ngà, trong trong, mềm nhũn, giòn ngọt, chua chua ăn thỏa thích. Nhựa chát đây cả vào vạt áo diềm bầu, cứng như mo nang. Mặc kệ, cứ chén đã. Chán chê, tôi vặt một lô một lốc quả chín, quả ương ương, tùm vào tàu lá cọ non, đem về cho anh chị tôi. Có hôm, mãi nhặt trám rụng, hạt dẻ rụng, tôi bị kiến vồng đốt chạy không kịp. Không hiểu sao cho đến bây giờ, tôi vẫn nhớ cái giống kiến ấy đến thế. Người chúng vàng óng, chân nghều ngòao, bụng thì phồng lên chứa nước trong vắt. Chỉ cần một con trong đàn bị giết, lập tức cả bọn điên tiết, chạy tủa khắp ngã, chống dít đốt lấy đốt để kẻ thù cho hả cơn giận. Bị kiến vồng đốt thì đau nhức lên. Tốt nhất là tránh xa chúng ra. Rồi rừng bứa, rừng trám, rừng hạt dẻ cũng hết cành khô rụng. Tôi đi chặt cây tươi, dựng thành đồng quanh gốc mít, chỉ vài tuần là đun được. Đầu trần, chân đất, tóc đỏ hung như râu ngô, con dao rựa trĩu tay, tôi leo trèo không biết bao nhiêu cái dốc, chui nhủi qua không biết bao nhiêu bụi rậm, bờ rào. Da nâu bóng lên, tôi đã trở thành “thỏ dân” nhí thực thụ.

Dân cư ở đây thưa thớt lắm. Cả vùng đồi núi trập trùng mà chỉ có vài ba nóc nhà liêu xiêu. Vào những buổi chiều mùa thu lạnh lạnh, sau khi đã kiếm củi xong, tôi thường ngồi trên đỉnh đồi, ngắm mặt trời lặn sau dãy núi. Nắng nhạt hắt hiu, nhuộm tím thêm những bụi hoa mua lòa xòa trên đồi cỏ. Hoa mua to, không đẹp, không thơm, màu tím dài dại của nó lắt lay giữa vùng đồi núi mênh mông, trống vắng, sao mà buồn. Có lần, tôi hỏi anh trai: “Sau dãy núi kia là cái gì nhỉ?”. Anh bảo: “Là chân trời. Em xem, vòm trời ở đây dính xuống núi. Chỗ đó còn có một ngôi chùa bằng kim cương đẹp ời là đẹp, cho các cô tiên ở...” Tôi thích mê: “Hôm nào anh em mình đến đó đi, gần lắm...”. Anh tôi gạt ngay: “Không được, thầy bảo chỗ tiên ở người trần không đến được”. Mặc kệ. Tôi thích lắm rồi, ngấm ngấm ý định phiêu du. Hôm sau, tôi vác dao vào rừng, nhằm hướng mặt trời lặn, thẳng tiến. Khổ một nỗi, đường mòn miền núi quanh co, khi thì men theo sườn đồi, khi qua bờ ruộng, có lúc phải luồn qua một khoảng rừng âm u, tối tăm, muỗi như trâu, đâu có thể đi thẳng hướng chim bay được. Tôi đi, đi mãi, gai cào rách toạc cả quần, lá lau sắc quắt vào mặt rớm máu. Chốc chốc, tôi dừng lại định hướng. Kia! Mặt trời phía ấy, sắp đến nơi rồi! Nghĩ đến ngôi nhà kim cương tỏa ánh hào quang, tôi cảm cố đi. Nhưng lạ quá, đi mãi cũng chỉ thấy đồi, núi, thung lũng, lên dốc, xuống dốc... giống hết chỗ đã qua. Tôi trèo lên đỉnh đồi, lau mồ hôi. Phía xa mặt trời như một chiếc thau đồng đỏ ối đang từ từ lặn. Sao vẫn xa thế nhỉ? Tôi đâm hoảng. Trời thì sắp tối rồi, quay về thôi! Lần sau mình phải rủ anh trai đi mới được. Tôi vội vã quay lại. “Ngày tháng mười chưa cười đã tối”. Chỉ lát sau, bóng tối đã nhập nhòa buông xuống. Tôi co giò bắt đầu chạy. Được một lát, mệt bở hơi tai, không chạy được nữa. Trời tối thật rồi. Tôi căng mắt nhìn con đường mòn. Sao thế này? Ban nãy làm gì có cái cây to này? Hoảng hốt, tôi quay ngược trở lại, lại là chỗ lúc nãy. Trời ơi! Thế là thế nào? Trời tối mịt, cây cối lù lù, đen ngòm ngòm. Có tiếng ào ào trên đầu. Tim tôi đập thành thịch. Ma đấy! Tôi nắm chắc con dao! Trong mấy chị em, tôi là đứa bạo gan nhất. Nghe anh, chị kể chuyện ma bắt nạt trẻ con, tôi bĩu môi: “Em chưa bao giờ nhìn thấy ma, nếu nhìn thấy, em sẽ đánh nó vì thầy bảo ma tinh khôn nhưng bé tí, bóp một cái là chết ngoéo”. Bây giờ thì tôi tin là có ma thật rồi!! Chúng đang thì thảo, dòm ngó, đu đưa trên cây chuẩn bị bắt nạt tôi. Có lẽ nó sẽ lè cái lưỡi xanh lét ra liếm vào mặt tôi!!! Con dao tuột khỏi tay, tôi hét lên: “Thầy ơi! U ơi! Cứu con!” Tôi chạy, chạy thực mạng, vừa chạy vừa la hét ú ớ, chân nọ ríu vào chân kia. Trước khi ngã ngất, tôi lơ mơ nhận ra có ánh đuốc chớp chớp phía xa, tiếng người gọi ời ời....Tôi lịm đi.

Mở mắt, người đầu tiên tôi nhìn thấy là thầy tôi. Ông đặt bàn tay chai cứng vì cầm cuốc nhiều lên trán tôi, cười hiền hậu:

- Con gái bé bỏng, dậy ăn cháo nào!

U tôi bê bát cháo lên, sụt sịt:

- Sao con lại đi kiếm củi xa thế? Ở gần đây thiếu gì, khổ thân con tôi.

Tôi vụt nhớ ra: Chân trời...ngôi chùa có tiên ở...ma trên cây...Tôi ngồi nhòm dãy:

- Con định đến sau dãy núi có chân trời, xem chùa của các cô tiên...

Cả thầy, u, anh, chị tôi cùng ồ lên. Thầy nhắc tôi, đặt lên đùi, dụi cảm vào trán tôi:

- Con định làm nàng Bạch Tuyết đấy à? Chân trời xa lắm, người lớn còn chả tìm thấy nữa là con.

U tôi lo lắng:

- Con nhỏ này đầu óc làm sao ấy. Giời ạ, tôi đã bảo ông từ cái ngày đặt tên cho nó. Cha đã là Sơn lại đặt tên con là Vân. Đã núi, đã mây lại còn mây hồng nữa, cho nên suốt ngày nó cứ vẩn vẩn vợ vợ. Hôm nọ, tôi còn thấy nó nói chuyện với cả tổ kiến, cả con dế mèn nữa đấy. Con ơi là con !!!

Thầy tôi ôn tồn :

- Thì sống ở cái xứ rừng rú này, một mình lủi nhủi, nó không làm bạn với cỏ cây, con vật thì còn làm bạn với ai ?

Anh trai tôi cười toe toét :

- Hôm qua, con bảo nó là sau dãy núi có chân trời, có nhà cô tiên... nó rủ con đi, con đã bảo nó là đừng đi... !

Tôi òa khóc :

- Hóa ra anh ấy nói dối con, suýt nữa con bị ma bắt...hur...hur...hur...

Thầy ôm tôi vào lòng, vỗ vỗ lưng :

- Nín đi ! Nín đi ! công chúa mơ mộng của thầy. Có chân trời thật đấy nhưng chỉ khi con thật lớn thì mới hiểu được. Nào ăn cháo nhé !

Thầy lau nước mắt cho tôi, đón bát cháo từ tay u, ngồi đút cho tôi từng thìa một. Tôi vừa ăn vừa khóc thốn thức.

Cho đến bây giờ, mỗi khi tận hưởng cảnh hoàng hôn ở bất cứ nơi đâu, tôi lại rung rung nhớ lại câu chuyện đi tìm chân trời thưở xa xưa và bát cháo nóng hổi của thầy, u tôi.